

Sárospataki

Iskusági Közlöny

.....

Főszerkesztő : Hubay Lajos	Társzerkesztők : Harsányi László Nagy Barna	Szabó Zoltán Marton János	Felelős szerkesztő : Martin Miklós
-------------------------------	---	------------------------------	---------------------------------------

.....

TARTALOM:

Martin Miklós: Útban a karácsony felé. —
Áprily Lajos: Az aranymosó balladája. (Vers.)
— Szabó Zoltán: Az ideális theológus. —
Szabó Zoltán: Szeretsz-e engem? (Vers.) —
Szomolnok Lajos: A Tükör előtt. — Kovács
József: A skót diák szociális helyzete. —
Böszörményi Jenő: Nagypál Mihály a minisz-
terig felebbez. — F. Homoky András: Alko-
nyodik ... — Születnek a mesék ... (Ver-
sek) — Tóth László: Szilencium. (Rajz.) —
Szathmáry Lajos: Házról-házra. — Stephán
László: „Idegen“ földön — Martin Miklós:
Tarka, nyári jegyzetek. — Irodalom. — Művé-
szet. — Hírek.

.....

Megjelenik július és augusztus kivételé- vel havonta egyszer.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak. — Kollégium.	Előfizetés: Egész évre ... 4 pengő Félévre ... 2 pengő
---	--	--

Sárospataki
Ifjusági Közlöny

XLVI. évfolyam.

December hó.

1930.

Főszerkesztő:

Hubay Lajos

Társzerkesztők:

Harsányi László

Nagy Barna

Szabó Zoltán

Marton János

Felelős szerkesztő:

Martin Miklós

Utban a karácsony felé.

December hava az ajándékozás hónapja. Nincs hónap, melyben annyi ajándékot osztogatnának szét mint ebben, különösen a gyermekvilágban. A hó elején jön a fehérszakállas, mosolygó arcú Mikulás, hátán a puttonya és benne a sok-sok ajándék. Félig fél, félig örül a gyermek, mert nem tudja, mézeskalács lesz e az ajándék, vagy virgács? — Még ki sem beszélgették magukat a Mikulás est eseményeiről, mikor újabb, nagyobb örömkilátás foglalja el gondolatvilágukat: vajjon mit hoz a Jézuska? . . . mert Jézuska jobb, mint a Mikulás bácsi, mivel a Jézuska nem szokott vesszővel járni, ő csupa aranyos, ezüstös, fényes holmikát hoz, meg ízesebb-ízesebb csemegét. Jézuska ijesztgetés nélkül ajándékozik, legfellebb az ad okot az aggodalomra, amit az anyuka oly sokszor mond: „ha nem leszel jó, semmit se hoz a Jézuska“.

Decemberben a felnőtt ember szívét édes sóvárgás fogja el az elmúlt, boldog gyermeknapok után. Ő már nem részesülhet a tiszta gyermeki örömben, legfellebb az adatott meg neki, hogy a gyermek öröme örüljön, de ez csak másodkézi öröm; utána méginkább vágyódik lelke az öröm után. Olyan öröm kellene neki, mely fásulni kezdő, szomorúságra hajló lelkébe hatalmas csengéssel váгна bele. Van e ilyen? Nem tudja, de érzi, hogy kell lennie, van valahol. Ezért jó a december hó. Hatalmas figyelmeztetésként zúgja bűnös lelkünkbe Keresztelő János szavait az advent igehirdetése: „Készítsétek az Úrnak útját!“ (Máté 3:3.) s feleletként nagy visszhanggal támad fel: „Jövel Uram Jézus“ (Jel. 22:20.) s úgy érzi az ember, megtalálta vágyakozását. Mintha gyermekekké váltunk volna mi magunk is, úgy kezd világosodni a lelkünk és kimondhatatlan melegséget érzünk a szívünk mélyén. Nem csoda! Feltűnik előttünk karácsony képzelete. Oly szép a betlehemi mező jelenete a nyájakat őrző pásztorokkal és a nekik megjelenő angyalokkal; oly megkapóak a jelváró

keleti bölcsek és a csillag, mely az utat mutatja nekik; oly felemelő az istálló bölcsőjében pihegő kis csecsemő, aki eljött erre a világra a magasságos mennyekből.

Lassan, lassan eltűnik a kép és újra a gondolkozás lesz urrâ felettünk. Hogy változik az ember! — Mikor még kis gyermekek voltunk, szép ajándékokat; serdültebb korunkban mesevilágba ringató hangulatot; külön kis költészetvilágot kaptunk ajándékba a karácsonytól. De most, most mit kapunk!? Mert most is kapunk kellene épúgy, mint eddig. Minden esztendőben jött a karácsony és soh'sem untuk meg, mert amint nőtt éveink száma, úgy tárult ki jobban és jobban, egyre mélyebben a karácsony tartalma. Haladtunk a megértése felé és egyszer csak megtorpantunk. Miért? Hiszen annak, ami eddig mese, történet volt előttünk, eleven valósággá kellett volna válnia. Érnie, egyre érnie kellett volna a karácsonyi örömfá gyümölcsének... s hogy még nem érett meg számunkra, annak mi vagyunk az okai. Hogy miért?!

Mindnyájunkat megragad a karácsonyi jelenetek varázsa — de az a baj, hogy *csak* karácsony napján és *csak* addig, míg hallunk róla; amíg a gyermekeknek mesélnek vagy mesélünk; amíg a karácsonyfa alatt ülünk... Az idő megy. Múlik a karácsony keltette hangulat és az életfolyam újból a régi mederben hömpölyög. Jön az újév, vele az új kenyérgondra gondolás. A karácsonynak legtöbbször a karácsonyfadísszel és az édességgel együtt vége. Volt karácsony, nincs karácsony — a jövő karácsonyig, mikor újra elülről kezdődik az egész megszokott ünneplés. Még jó, ha egy-két hangulatos karácsonyi újságcikk meg predikáció hangja ideig-óráig ott cseng a fülünkben, míg az élet zaja túl nem harsogja azokat is.

Azért irtam „még jó ha ott cseng“, mert megtörténik, hogy az előítélet még karácsony előtt bedugja fülünket ezzel a szólással: „karácsony ünnepe kegyes szokás!“ Mert sokszor bedugja, mivel nyakig benne vagyunk az „ügynevezett modern ember“ felfogásában; az elbizakodott ember világnézetében, aki azt hiszi magáról, hogy ha pár iskolát járt, már elérte az élet csúcsát; aki azt gondolja, hogy a mai műveltségnél magasabb el sem képzelhető; aki a három-négy évszázaddal előttünk élőknek semmi érdemet sem tud tulajdonítani; aki napiforgalomba reklámként behajított mozisínésznöket, színészeket, sportembereket tekint ideáloknak; aki a nitzschei übermenschet önmagában öhajítja megvalósítani, mivel céljai önmagából indulnak ki és önmagába térnek vissza; aki nem lát túl a mán és önnönmagán. Tudósnak, bölcsnek tartják a ma modern emberét és ő maga legfőképen, — egész addig, míg a sír szélén, a halál keskeny mesgyéjén rá nem riad arra, hogy mindenre gondolt, csak egyre, a lelki élete ápolására nem. Ne gondoljuk, hogy csak a modern gazdag hibája ez! Korántsem! A modern szegény sem különb. Ő is magáért küzd; a maga érdeke az első. Ha fáj a szegénysége: fegyvert akar ragadni, hogy lebunkozza a gazdagot, aki az ő megrablója... Jaj, úgy fázik a szegény, égi melegből származó szeretet ebben a hideg világban, hogy majd meg fagy!...

Valaki azt gondolhatná, nagyon eltértünk karácsonytól. Dehogy! Egyáltalán nem. Szükség volt rálépnünk erre az útra, mert ezen tudunk legkönnyebben haladni a betlehemi jászolbölcső felé, mi szegény gazdagok és mi szegény szegények. Ha csak olyanok lennénk is, mint a pupilláit bámulva, semmit sem értve meresztő gyermek; ha hitetlenek lennénk is; ha semmit sem hinnénk is a Messiásról; ha sohasem hallottunk volna az ő világrajövele jelentőségéről, akkor is érdemes megnézni a gazdag keleti bölcseket, meg a szegény, birkalegeltető pásztorokat. — Nézzük meg őket, mert érdemes! Nézd, hogy nyitják fel a bölcsek az ő kincsesládáikat s mint szórják oda az aranyat, tömjént, mirhát!... Nézd, a pásztorokat, akik pusztá kézzel jöttek — mennyire tele van a lelkük, mivelhogy hittek az angyalnak és szívökbbe zárták annak szavait: „született néktek ma a Megtartó, aki az Úr Krisztus! Nézd csak, nézd!

Nem különös, hogy az ezerkilencszázharminc évvel ezelőtti gazdag bölcsek épen úgy megalázták magukat, mint a szegény pásztorok? Nem csodálatos, hogy tanult és tanulatlan, gazdag és szegény *pont* Ónala találkozott?

Az Úr egyezerkilencszázharmincadik esztendejének nyomorult szerencsétlenjei mi, ugyan kicsoda köztünk a bölcs? Kinek van joga elbizakodni? Minden gazdag és bölcs csak olyan lehet, mint a keleti bölcsek... oda kell áldoznia aranyát, tömjénét, mirháját... — szeretéből. Akinek van, adjon annak, akinek nincs. Alázza meg lelkét a lelkek ura előtt. Nincs kincsed? Szegény, épen olyan földhözragadt vagy, mint többi embertársaid? Óh, akkor is áldozhatsz! — Hogy mit? — Azt, amit a pásztorok. Ők lelküket adták. Add oda te is azt a kisednek és meglátod, annak az ajándéknak fog legjobban örülni, mert ő előtte az emberi lélek a legkedvesebb. Ha mosolyt akarsz látni a betlehemi gyermek arcán, add oda!

December hónapja az ajándékozás hava. Ajándékozz évről évre, többet és többet a lelkedből ama kisednek és ő is ajándékoz neked: megajándékoz a szív örömeivel, békességével.

Karácsony ünnepe mindig buzgón száll az ének dallama, s amint mennek az évek, úgy kellene az éneknek egyre jobban átérzetten kelnie a szív mélyéről... Bárcsak e most jövő karácsony olyan lenne számunkra, hogy ész és szív, értelem és érzelem egyé forradnának a nagy örömben és ajkunkon tisztán, salakmentesen csendülne fel a hálaima és ujjongana fel az öröm, mivel megkaptuk a legnagyobb ajándékot amit a karácsony adhat, azt, hogy teljes érzéssel megtaláltuk amit kerestünk, amitől a boldogságunk függ: az életünk beteljesedését. Bárcsak megértenénk e karácsonyon, mit jelent az angyali szó: Született néktek a Megtartó. Bárcsak felujjonghatna a lelkünk és boldog ratalálással zenghetné: született nékem a Megtartó!

Martin Miklós.

Az arany-mosó balladája.

*Laktam hangos zuzók alatt
aranykincses pataksoron
és mindig volt arany-porom.*

*Mindennap megcsodált a nap,
mert látta: dúsan érkezem,
szikrázik mind a két kezem.*

*S egy lányt küldött a szürkület
s szólt: Mennyi csillogó arany —
Hogy megszókítné szép hajam!*

*És sirtak künt az őszi fák:
Aranyporozd be bánatunk,
úgy pompásabban halhatunk.*

*S futárt küldött a téli nap:
Arany-nábob, ma küldj sokat,
köd küssza már a csúcsokat.*

*Lány elhagyott, lomb elfagyott,
a nap nem küldött sugarat.
Kincsemből semmitem maradt.*

*S tavasszal jött egy csöpp bogár:
Arany-király, egy porszemet,
megaranyozni testemet.*

*Aranyhalacska penderült
s kért: Vizeséses vad helyen
elhullattam egy pikkelyem.*

*Sírokról jött egy sárga méh
és szólt a zümmögő zene:
A lilomnak kellene.*

*És hárman szóltak: Nem felelsz?
Mondd meg, hová lett annyi kincs?
És szánva mondtam: Annyi sincs.
És sírva mondtam: Semmi sincs.*

Áprily Lajos.

Az ideális teológus.

Nem tudom másképp elgondolni, csak reformátusnak, akiben a lelkipásztori öntudatot nem az ordináció injekcionálja, hanem az Istentől egyenesen erre választottság bizonyossága adja és állandósítja. A pályaválasztási tanácsadókból kész volnék erőszakkal kitöröltetni a ref. lelkési pályára lépés tudnivalóit, hogy teológusnak ne a többi pályák választásának „vagy—vagy“-aival, hanem az erre, egyedül erre rendeltség „csak“-jával jöjjenek a szolgálatot keresők. Sohasem volna szabad lelkészválasztó voksokhoz jutni annak, akinek a lelkipásztor-ságra Istentől nincs vokációja

A teológusnak a vokációja állandó elmélyítését oly természetesen mindennapi feladatának kell ismernie, amint az erőteljes facsetetének mindennapi feladata az állandó növekedés. Az akolba pásztornak, sőt bojtárnak is csak az lépjen be, akit a főpásztor erre rendel.

Az ideális teológus ideálista. azaz eszménnyel és eszményekkel bíró fiatalember kell, hogy legyen. Nem abban az értelemben, mint azt köznapiasan érteni szokták. Háborúelőtt a lányoknak szokott egy könyvük lenni, a „Salonvallomások“ könyve, melynek kérdőpontjai közül az ismerősöknek ilyen kérdésre is felelni kellett: „Ideálista ön?“ A feleletek igenjei és nemjei alá kerülő indokolások üres és nagyképző frazeológiája jellemző tükre volt a háborúelőtti fiatalság tartalmatlanságának és céltudatlanságának. „Ideálista ön, teológus barátom?“ Ne feleljen igennel, míg meg nem kérdezem, az ideálistusának a lába leér e a földre, nem ködös képzelgéseket és légüres álmodozásokat tart-e ideálistusnak? Ne feleljen nemmel, míg meg nem kérdezem, hogy a prófétai látásokat csak tananyagképen ismeri e, s arra a léleküvegre, amelyben igazi lelkipásztorok a szolgálatot, önfeláldozást, többre igyekvő munkakészségét szokták tartani, nem ragasztott e már most vignettát ilyen felirással: „Csak külső használatra.“ Az ideálistusnak nem préseltvirág illata, nem penészszaga és dögbűze van, hanem életszíne és szaga. Minden ideálistus annyit ér, amennyi reális élet és becsületes életakarát van benne. Egy detektor kristály (földből — sőt a föld mélyéből vétetik) annyiban ideális, amily reálisan hanggá, beszéddé és zenévé tudja alakítani a rádióhullámok éterikus rezgését. A „letört“ ideálisták sohasem voltak igazán ideálisták, sohasem voltak hallhatatlant hallhatóvá változtató detektorok, hanem csak örökös „légköri zavarban“ élő, s légköri zavart terjesztő defektorok (l. defektus, deficit).

Az ideális teológus hívő ember. Hitének ereje van, önmagát ujjászülő, másokat is ujjászületésre segítő ereje. Kapitálista és lelki-szegény egyszerre. Kifogyhatatlanul veszi és használja a transcendens világ számára transcendens (transcedo ból) valóságait, de folyton lelkiszegénnyé tékozzolja magát a nyert javak folytonos továbbadásával. Táplálkozik az írásból, amelyben otthon van és amely benne otthon van Bibliájával olyan, mint Dávid parittyájával a kezében, minden Góliát ellen fel van fegyverkezve. Imádkozó életet él, s használja ezt

a nagyszerű erőforrást, amelytől a régi protestánsőseink ellenségei jobban féltek, mint a protestánsok hadseregeitől. Kispap már a teológián. Nem a szó katolikus értelmében, hanem amint a zsendülő búza, kalász nélkül is búza már. Belefog, nemcsak kóstólgató kíváncsisággal, de derekasan már a teológián a pásztori munkába, gyülekezetnek tekint jóbarátot, szobatársat, kis diákot, útitársat. Érez valamit az igazán hívő pásztor jogos türelmetlenségének feszültségéből a hitetlennel szemben. Mert a hitetlen egy papot, vagy papjelöltet vagy butának, korlátoltnak, vagy kenyérért képmutató alakoskodónak tart: Vagy olyan korlátolt, hogy nem ért még el a hitetlenség magasságáig, vagy olyan farizeus, hogy ámbár meg van győződve annak haszontalanságáról amit szolgál, ragaszkodik hozzá érdekből, mert abból él. Személyes becsületsértésnek kell felfognia azt, ha ismeretségi- és hatókörében hitetlenek vannak.

Az eszményi teológusban megvan az, ami implicite benne van az „eszmény“ fogalmában: az ész. Eszes ember, szakképzett, folyton tanuló szellemiekben állandóan versenyképes, aki otthon van az elme portáján, akinél nem vendég egy széles műveltséggel bíró intelligencia, hanem állandó „háztartási alkalmazott,“ mellyel soha sincsenek cselédmizériái. Még a hitetlenek is az ő hasznára szerkeszthetnek csak újságot és írhatnak könyveket, mert ezzel árulják el sebezhető pontjaikat, s takarják fel belső gyengéiket előtte.

Szociális ember. Jóbarát a teológián, hiszen nemcsak iskolatársai vannak ott, hanem szövetségesei, fegyvertársai, barátai és jövőendő munkatársai. Ha módja van rá, s kell, hogy *keressen* rá módot — más fakultásokból és intézeti ágakból — (képző, gimnázium) már most keresse meg és biztosítsa magának a leendő munkatársakat, támogatókat, kurátorokat, presbitereket. Abban is szociális, hogy szereti a leendő gyülekezetét, tehát az egész magyar reformátusságot, szintén nem ködös és felszínes szeretettel, hanem a nép, a gyülekezeti élet reális és rendszeres megismerésén alapuló, hibákkal és nehézségekkel jóelőre számoló nagy testvéri lelkülettel. Nem tekinti Tomi-nak a falut, még külföldjárás után sem, ahol száműzött Ovidiusként csak elégizálni, vagy csak vegetálni lehet, ispánkodni az egyházi földben és hivatalnokoskodni egy poros lelkészi irodában.

Fejlesszen ki magában, s vigyen magával egy puritán (purus=tiszta) életstílust. Szellemiekben legyenek a legmagasabb luxusigényei, egyebekben pedig annyi, amennyit megbír az evangéliumi lelkület és egy Csonkaország elvetettsége és nyomorúsága.

Teológián és azon túl minden társas érintkezésében legyen gentleman, akit elsősorban nem parkettek, szalonok és zsúrok, hanem a karakter kiegyensúlyozottsága, a hivatása magasztosságának tudata, lelki kultúráltság tesz társadalmilag is kellemes emberré. Legyen mindig nyitva a szeme, meghegyezve a notesz ceruzája, a modern riporter ösztönösségével lásson és használjon fel mindent, aminek lelkipásztori munkájában előnyét látja. Mint modern Sámsonnak, dögölt oroszlánokból is mézet kell szednie.

Legyen tiszta és erős ne csak lélekben, de testben, tüdőben,

idegekben is. Munkájának önmaga a legjobb szerszáma, kell hogy ez a szerszám mindig munkára alkalmas állapotban legyen.

Legyen magyar, nyelvében, szokásaiban, fajszeretében s főleg annak tudatában, hogy nemzetének a legnagyobb szolgálatot az evangélium szolgálatában teszi.

Legyen . . . sokáig folytathatnánk, s ide írhatnánk egy karakterológia leltárának minden erényét és előnyös tulajdonságát, hogy ezt mind rakja magára egy ideális teológus. A madárfiókéra azonban nem a madáranya közötti egyenként azokat a tollakat, amelyek melegítik, ékesítik és repülésre képessé teszik. Belőle nőnek ki. Ideális az a reális teológus, aki az életben néz így ki, amint rajzolgatni próbáltam, nem a papíron.

Micsoda minden idealizmus az örök eszmény, a pásztorok örök ideálja mellett. Az ideális teológus alázatos, hűséges tanítványa 1930-ban is Jézus Krisztusnak.

Szabó Zoltán.

Szeretsz-é engem?

Irta: Szabó Zoltán, V. é. tan. növ.

*Péter az erős, a kőszikla, a szent,
Ő is megtogadott Tégedet Uram.
Te utánad könnyen senki sem ment,
Én is nehezen járom az utam.
Nem csoda, Uram! Biborban, bársonyban
Nem jár, ki Veled megy
Híre, dicsősége lenn marad a porban,
Csak az a vígasza, hogy Te szereted . . .
Nem csoda, Uram! Hiszen Kakasok
Nemcsak azon az éjszakán voltak.
Belőlük most van még csak a sok
És így még sohse kukorékoltak.*

*Megyek utánad, bár rajtam az ostor.
Csak tépje a húsom, ontsa a vérem.
Legyek félőrült kergetett apostol,
Úgy érzem, nekem ez a méltó bérem.
Más csak emelkedjen a kegyek létráján,
Ily emelkedés nincs, ne legyen számomra!
Az én helyem ott van, ott a kereszt fáján,
Vagy nyeljen el a börtön mély, fekete gyomra.
Uram, én nem vagyok se szikla, se szent,
Csak meakulpázó, bűnös gyermeked,
De megkérdeztlél: „Szeretsz-é?”
És én könnyezve átöleltelek . . .
Küzdök Érted és az Igazságért,
Nézd az én sok vérző sebemet.
Most én kérdezlek és Te felelj:
Jézus, Dávidnak fia, szeretsz-é engemet?*

A Tükör előtt.

Készítsétek meg az Úrnak útját...

Lukács 3:4/b-5/a.

A Krisztus várás nagy napjai ismét beköszöntöttek. — Az emberi szemekbe nézve, mintha boldogabb volna azoknak pillantása, mintha üdőbbek volnának a mosolyok, mintha hevesebben dobogna a bűnös emberi szív, mintha forróbbak volnának az imádságok és talán teltebbek a templomok padjai. — Óh de miért? Mert örömmünnepre készül a keresztyén világ, — születésnapra. — Ennek váráza nyúlik már most előre az emberi szivekbe, ez teszi meghittebbé az életet.

Mindenki várja a lélek Fejedelmét, a Krisztust. És most, amikor a Krisztus születésnapja felé közelgünk, amikor majd felhangzik millió és millió ajkon az ének: „dicsőség magasságban az Istennek...” nem lehet csak közönyös lélekkel eléje tekinteni a nagy napnak és nem lehet minden előkészület nélkül várni a váltság napjának felderültét, de ott kell lebegnie minden igaz keresztyén ember előtt a Keresztelő János adventi üzenetének: „Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek az Ő ösvényeit. Minden völgy betöltessék...”

Mert nem jöhet el a Krisztus mindaddig, míg hideg, napsugártalan, virágtalan, sötét völgyek, mélységek tátonganak az emberek lelkében és a társadalomban, melyeket nem tölt ki a józan szellem és nem fedez el az evangyéliumi lelkület gazdagsága!

Mire intenek tehát ez adventi napok bennünket? Útegyengetésre, Krisztus útjának megkészítésére. — És miben áll ez? Abban, hogy e napok alatt kitépjük lelkünk útjáról a bűnnek minden kétes színű virágát és beültetjük azt az Úrnak tetsző: hit, hűség, szeretet és józanság illatos virágaival, hogy akadály nélkül jöhessen és foglalhasson szívünkben boldog szállást a lélek Fejedelme.

De milyen sötét völgyeket kell addig még betöltünk, ha azt akarjuk, hogy a mi szívünkben, a mi számunkra is megszülessen a Krisztus?

Ott a mélységes szakadékok egész tömege az egyes ember és társadalmi osztályok között, melyeket mind be kell töltenünk a testvériség meleg érzésével.

Ott a szomorkodók és a jövő miatt kétségbeesettek keserves könnye által ásott medre annak a sok-sok bánatnak, mit a szenvedés, nyomoruság, sívár jelen, gyász folyama vájt magának. — Ezt a könnyörülő jószág szelid kezének kell mind elegyengetnie.

Ott a hitevesztett zúgolódónak, a kishitű istentagadónak türeslelkűsége, mit a hitben erősek, a bizók és vallásosak lelke buzgóságának kell isteni tartalommal megtölteni.

Ott a meleg ruha és kenyér nélkül síró gyermek jajkiáltása és alamizsna kérése, melyet a jószívű adakozónak, a másokon nem érdekből, de felebaráti szeretetből örömet segítőnek kell megelégtítenie. Ezeknek cselekvésére intenek az adventi napok.

És mit kér tőlünk az Isten e napokban cserébe az Ő eljövendő Fiáért? Azt kéri tőlünk, hogy ne zárkózzunk el előle, de adjuk oda neki bűnös szívünket, hogy megjobbítsa azt. — Azt kéri mindenkitől, hogy üresítse meg magát, irtson ki lelkéből minden gonosz indulatot, vetkezze le az ó-embert és tisztogassa meg szíve belső titkos rejtekét úgy, mintahogy rendbehozza lakóházát, ha vendéget vár, sőt most ezerszeret jobban, mert az a Vendég közeleg felé, aki a legnagyobb, legdicsebb Vendég az ember számára: a Krisztus. — Kezdjen el mindenki egy jobb, újabb életfolytatást e napok alatt olyat, melynek egyedüli hajtóereje, irányítója az Isten igéje.

És ha valaki így rendezi be életét, egyszerre tudatára ébred annak az örök igazságnak, hogy a földön nincs sem menedék, sem orvosság, sem jóvátétel, sem újra kezdés a Krisztuson kívül és nélkül. — „És ha ezt megtapasztalod önkénytelenül is odarokszadsz egy véres, sötét fa lábához: a Golgota keresztjéhez.“ Eltékozolt életed minden erejével, egy utolsó hősieles mozdulattal, mint egyedüli mentevárat azt karolod át. — És miért? Mert megharcoltad a harcot önmagaddal, amely küzdelemből a jobbik Éned került ki győztesen. — Boldogan fogod tapasztalni, hogy míg ezt tetted, az a Krisztus, ki valamikor szegényes fajászalban született meg és kit az elvakult bűnös ember nagypénteki hitetlenséggel elárult és megfeszített, most megszületik a Te szíved bölcsőjében és átalakítja azt úgy, hogy magad sem ismersz arra többé. Ajkadon megelégedetten és boldog örömmel zeng fel, — a szívedben lakozást vett Krisztus ösztönzésére a diadal himnusza: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.“

A mai magyar advent kettős várakozás. Várása a lelkek Fejedelmének, kiról a próféták egykor oly ékesen szólottak és várása a magyar feltámadásnak.

A második várakozásunk azonban csak úgy válik valóra, ha először elfoglalja szívünk világát a lélek Fejedelme. — Ha Ő megszületik benne, egész biztonnyal e csonka haza is új életre ébred, mert Krisztus, amint az ige mondja, Szabadítónk lett az Isten által, ki megszabadít minden gonosz ellen, csakhogy ennek előfeltétele, hogy előbb legyünk Krisztus hívőkké, Krisztus követőkké, Ő legyen a Fővezérünk és ne csak szájjal, de igaz hittel valljuk: „mi elhittük és megismertük, hogy Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.“ Életünkkel tegyünk bizonyosságot róla és mellette, s akkor egész biztonnyal új életre kelünk és valóra válik az a vágy, „amely után buzgó imádság epedez százezrek ajakán,“ kikelünk sirunkból egy jobb életre vele és általa, mert Ő maga mondta: „Én vagyok a feltámadás és az élet, ha valaki hisz én bennem, ha meghal is, él az.“

Szomolnok Jajos.

Nem a nagy egyéniségek alakítják a világot, hanem Isten gondolatai alakítják a nagy egyéniségeket, s rajtuk keresztül a világ sorját.
(Ravasz László dr.)

A skót diák szociális helyzete.

Legyen szabad előrebocsátanom, hogy az alábbiak csak pont a skót diákéletet próbálják illusztrálni és egyáltalán nem az angolt. A skótok minden tekintetben éles különböztetést igényelnek a maguk javára az angolokkal szemben és ettől a különbségtől — mivel tényleg fennáll — feltétlenül fogyatékoság volna eltekinteni. Az angol diákélet híres sportversenyeiről, erősen fejlett közösségi életéről és „gentleman” tempójáról — a skótoknál ezekről szinte nincs mit beszélni. A skót diákéletre mindenekelőtt erős **individualismus** jellemző. Talán nincs a világon diák, amelyik a skótnál több egyéni szabadságot élvezne. Napi óráik száma 2—3, (kivételesen legföllebb 4) ami (mivel szombatjuk és vasárnapjuk teljesen szabad) heti 10—15 órát jelent összesen. Az egyetem egyéb követelése is minimálisnak mondható, iskoláik lehetőség-, alkalomnyújtással dolgoznak inkább. Nincs aztán a skót diák megkötve a főiskolán kívül sem. Menzák és internátusok helyett kényelmes és gazdag magánlakásban él. Ez jelent egy teljesen az ő rendelkezésére álló külön szobát kandallóval, virágokkal stb. — szóval a legszebben berendezve. Ebben a szobájában aztán az ő kifejezett meghívása nélkül senki sem háborgatja. (Ha valaki mégis külön meghívás nélkül keresi, a szobalány bevezeti a társalgóba és jelenti, hogy látogató jött.)

Az egyéni életfolytatásnak ilyen széleskörű biztosítása egyfelől anyagi, másfelől felfogásbeli, ideológiai alapon nyugszik.

Aki a skót diák otthonának érintett képéből arra következtetett, hogy az a miénkhez képest gazdag életnívót, a magyar diákénál legalább kétszeres háromszoros költséget feltételez, az helyes nyomokon jár. A skót diák havi ellátása (koszt, lakás, mosás) 190 P-nél kezdődik. Mégis ez legkevésbé sem jelenti azt, mintha a szegény, pld. a hazulról semmit sem kapó diákok nehezebben tanulhatnának ki, mint nálunk. Ellenkezőleg. Sajnálom, hogy jelenleg nem vagyok pontos statisztikai adatoknak birtokában, de aligha tévedek, mikor azt állítom, hogy ezt az életnívót minden jóra való skót diák szinte magától értőndően megkapja. Ösztöndíjaik bőségesen elegendők ahhoz, hogy az 50 pontszámot elért diákjaik (nálunk kb. az elégséges általános osztályzatnak felel meg.) közül minden reászoruló, megélhetését megtalálja belőlük.

Legyen szabad theológus olvasóim kedvéért ottani kollégáinkra kitérni ezúttal (már csak azért is, mert benyomásaimat elsősorban közöttük merítettem). A theológusok az anyagi támogatásból az említett ösztöndíjrendszer mellett még külön is kiveszik részüket. Legációik ugyan nincsenek, de az egyház pld. Aberdeenben 40 font (cca 1100 P) karácsonyi ajándékot és minden vasárnapi igehirdetésért — amit bármikor igénybevehetnek — 35 shillinget (cca 50 P) biztosít számukra. A theológusoknak ez az anyagi előnye, párhuzamos szellemi természetű előnyökkel, ami természetesen nemcsak az első fakultás tisztességét, hanem a hosszabb készülés alázatos vállalását is magában foglalja.

Skóciában ugyanis nem érettségivel, hanem valamelyik másik egyetemi fakultás doktori fokozatának birtokában lehet teológiára jelentkezni. A megbecsülést és támogatást tehát meg is kell érdemelni.

Mindez természetesen egyfelől a skótok általános nagyobb közjólétével magyarázható. Mint mindenben, úgy a diák szociális helyzetében is lépten-nyomon szembetűnő az, ami a Nagy Britannia világbirodalmi és győztes helyzetéből következik. Anyagi és elhelyezkedési gondokat olyan értelemben és mértékben, mint mi, a skót diák nem ismer. De másfelől határozottan rá kell mutatnunk arra is, hogy a skót diáknak előnyös gazdasági és társadalmi helyzete nem pusztán gazdasági okokból következik. Époly, vagy még alapvetőbb jelentőséget kell tulajdonítanunk a skót társadalom fejlett felelősségérzetének és komoly gyakorlati keresztyénségének, amelyik hűségesen levonja a következményeket a diáktársadalommal szemben is. Ott a társadalomnak a diákság iránti felelőssége nem alig megkockáztatható könyörgés, hanem a szinte magától értetődő teljes gondoskodás fázisában ismeretes úgy, hogy a skót diák szociális problémái a miénkhez képest általában megoldottnak tekinthetők.

A miénkhez képest tehát a skót diák helyzete saját szociális problémáitól mentesítettnek mondható. Épúgy szabadon él aztán a mások szociális problémáitól. — Egyszerűen gondtalan és bohó, derűs játékos életet élnek diákéveikben, minálunk ismeretlen mértékig. Mi idegenek sokszor megállapítottuk, hogy a segítség, szivességtetés, útbiztosítás és általában velünk való törődés szempontjából a legfigyelmetlenebbek és általában a gentleman-viselkedésből maguknak legtöbbet, olykor túlsokat elengedő diákkollégáink voltak. Úgy, hogy velük szemben a kontinentális diákok, de még inkább felnőttjeik, professzorai vagy hivatalnokai, vendéglátó családjaik vagy akár egy uccai járókelő, aki maga találta ki, hogy most tanácsra van szükségünk: mindig a legnagyobb bámulatba ejtett, hogyan lehet ilyen óriási különbség az apák és fiak generációja között és hozzá ép' az apák nemzedéke javára? Pedig az eset egészen természetes. A fiak nemzedéke hozzá van szokva, hogy kap. Mire aztán az apák nemzedékéhez kerül, neki is lényeges életelemévé válik, hogy adjon.

Nem a diákéletüknek, de nyelvüknek specifikuma, hogy ott mindenki: you. Ez ön is, te is — de mindenkinek egyformán. Ugyanezzel szólítja meg a diák tanárját és a tanár diákját — mint mindenki mindenkit. Tehát nem „Méltóságos uram kérem szépen“ — hanem you, nem „kegyed“, hanem you. És ezt igazán nem nyelvtanítási szándékkal gondolom most, hanem mert talán semmi sem jellemző annyira közgondolkodásukat és életviszonyaikat, mint ez a you. Sokkal emberibb, természetesebb, keresztyénibb és had' írjak most pleonazmust: szociálisabb minden életviszonyuk, mint nálunk. Végtelenül fájdalmas lenne nekem ezt a megállapítást illusztrálni a mi viszonyaink miatt. De tartozom e megállapítással a skót viszonyok igazságának Rengeteg idegen diákjuk van. Fővárosukban pld. több az idegen egyetemi hallgató, mint a skót. Természetesen egy egy akciónál a skót diákok maguk akarnak maradni. Az indiaiak aztán

nem késnek a szemrehányásokkal, amiben inkább az ő pártjukon érzem magam, mégis igazat adok a skótoknak abban, hogy ők sokkal jobban kezelik az indiaiakat, mint az indiaiak otthon egymást. Mi magyarok is sokszor voltunk kénytelenek legalább befele méltatlankodni, de ugyanannyiszor felmerült a kérdés: és a mi véreink? Tapasztalásunk megfelelt a kérdésre: itthon rosszabbak hozzánk.

Talán minden más témánál, csak úgy tudnám festeni a mérleget, hogy az a mi javunkra billen. A szociális témánál azonban nem lehet. Tessék pld. végiggondolni a következő esetet. A nyári szemeszter első valláspedagógiai előadását várjuk. A nagy hallban gyűlt össze az egész teológus ifjúság, mert egy nagyírú vendég egyetemi professzor kezdi gyermeklélektani előadássorozatát.

Mielőtt bejönne, néhány viccmester felteszi a katedra asztalra a professzori széket, rá egy vicclapot és a virágot. Belép a professzor. Nálunk: dühösen becsengetné a szolgát, hogy rakja le asztaláról a holmit és bizonyára nem maradna adós a rossz viccért még rosszabb gorombaságokkal. Náluk a palástos professzor (minden professzor doktori palástjában ad elő, sőt a diákok is palástban ülnek a padokban. A diákpalást piros és különösen a lányok, — akik minden skót egyetemen többen vannak a fiúknál — viselik nagy kedvvel) lerakja katedrájáról a tornyot, miközben a legjobb kedvvel egyúttal hahotázik a diáksággal, miért ne, hiszen örülnie kell, hogy diákjainak ilyen jó kedve van.

Még néhány apróbb jellemző dolgot. A skót diákság nagy része politikailag koránál fogva már nagykorú. Ugyanakkor egyházilag még nem. Ismerem nagyon komoly és vallásos egyetemi hallgatót, aki pld. vasárnap a világeért nem tanult volna, de úrvacsorát még nem vett csupán azért, mert lelkileg még éretlennek tartotta magát hozzá.

Vizsgáik mind írásbeliek — ami tudvalevően a legtágabb alkalom a csalásra. De soha, semmiféle formában ezt ők meg nem teszik. Vannak közöttük nők is — helyesebben diákpárok. Annyira, hogy van internátus, amelyikben külön diákpárok számára készített lakosztályok is vannak.

Semmit sem csinálnak olyan nagy élet halálról szavaló lelkesedéssel vagy elkeseredéssel, mint mi. Az egyik aberdeeni teológián 14 diák egy missziós házat tartott fenn, melyik két rendes fizetésű állandó alkalmazottal foglalkozott a város legszegényebb negyedének lakóival. Esténként klubórákat tartottak ezek a fiúk, amelyben havi egy penny (12 fill) tagdíjért a billiárdtól kezdve mindenféle játékkal, sporttal, zenével tölthette estélyét az annyi kisértéssel környékezett munkanélküli fiatalember és hozzá együtt lehetett a diákokkal, akik igazán „leereszkedés” nélkül beszélgettek, nótáztak, játszottak velük. És mindezt egyetlen hangos szó, újságcikk, panaszkodás nélkül, önként és jókedvvel csinálják.

Még egyet. Nagy nemzetközi konferenciát rendez az aberdeeni Keresztyén Diákszövetség. A világhelyzet a főtéma, fekete, sárga, rézbőrű és fehér diákok elmondják országuk, nemzetük helyzetét, problémáit és kéréseit. Ami iránt nincs érdeklődés, az Európa. Pedig

minden probléma itt kapcsolódik és innen nehezedik rá a világra. Elsősorban a keresztyénség révén. Sohse döbbsentett meg annyira: Odáig jutottunk, hogy az európai keresztyénség zavar, sőt akadály a többi népek Jézushoz való vágyakozásának útjában. Az európaiak élete végzetesen kiábrándítja őket. Ki viseli ezért a felelősséget?

Kovács József.

Nagypál Mihály a miniszterig fellebbez.*

Az Alföld legkellős-közepén terpeszkedik-büszkélkedik az a városszámba is menő falu, amelyikből — ha megszorítanák — három kisebbfajta dunántúli várost lehetne kihasítani. Hiszen nem kerülne nagyobb fáradságba, hogy város legyen belőle. A törvény sem szólna ellene De hiába! A nép nem kívánja, mert akkor egy csomó új hivatalt kellene felállítani, mindegyikbe urat ültetni és amitől a nép legjobban irtózik: az urakat neki kellene fizetni a közadóból. Különben nincs is rá szükség, hogy polgármester igazgassa a falut, mikor az öreg jegyző egymaga mindent elintéz és úgy uralkodik, mint hajdanában valamelyik választófejedelem a maga birodalmában. Mindenki szereti. Amit kinyilatkoztat: olyan törvény az a népek, mintha a miniszter mondaná. Sohasem volt panasz ellene. Igaz, hogy a neveket mindig összekavarja, de ez sem baj. Akinek akkora szeretet van a szívében, mint neki, attól nem veheti senki rossznéven, ha Kovács Mihálynak találja szólítani véletlenül Kiss Jánost.

Egy reggelen kopogtat valaki a jegyzői szoba ajtaján.

— Lehet, — hangzik belülről.

Nagypál Mihály belép. Köszön.

— Jó reggelt, tekintetes uram.

— Jó reggelt, Bognár uram.

— Nem Bognár vagyok, kéremalássan, hanem Nagypál Mihály.

— Persze. Most látom jobban. Boldogult Nagypál Ferenc fia.

— Nem Ferenc, hanem János volt az édesapám. Nyugodjon.

— Igen, emlékszem rá. Hát otthon hogy vannak, mint vannak?

— Köszönöm. Megvagyunk.

— Hát a felesége?

— Megvan. Tegnap hasigatózott a lába.

— Áldott, szelíd, jó asszony!

— Inkább nem olyan szelíd. Sokszor házsártos. Oszt elég nagyszavalatú. De azért jobb így, mintha siketnéma volna.

— Hát a fia?

— Nincs fiam. Lányom van.

— Igen. A Marcsa!

— Nem annyira Marcsa, mint inkább Julcsa.

— A felsősoron laknak?

— Nem. Az alsón.

* Felolvasta szerző a Ref. Theologia dec. 6-iki műsoros estélyén.

Nagypál Mihály állva diskurálgatott eddig a jegyzővel, aki most arra hívta fel, hogy üljön le a diványra.

— Köszönöm, nem fáradtam el.

A jegyzői hivatalban ugyanis olyan ütött kopott divány dísztelenkedik, amelyekre még háborútviselt ember sem ül le szívesen. A ruganyok már romokban hevernek. Az az egynehány, amelyik még hordozza az élet igáját: inkább csak a mult emléke már. Nagypál Mihály sokkal szívesebben állott volna akármeddig, mintsem hogy leüljön az öreg jószágra, de ha már megtisztelték a kínálással: nem utasíthatta vissza. Megfontolva ült le. A divány pedig abban a pillanatban egész testében megremegett és keservesen feljajdult.

Az öreg: pipára gyújtott. Majd belenyúlt az íróasztala fiókjába és cigarettát vett ki onnan. Olcsó és komisz cigarettát. Mindjárt lehetett látni, hogy a vendégnek szánta.

— No, gyújtson rá barátom!

— Ne tessék fáradni, tekintetes úr.

— No, ha mondom, csak gyújtson rá.

Nagypál Mihály dohányos ember. A javából. Reggeltől estig pipa a szájában. A cigarettát elfogadni azonban annyit jelentett, mint felkelni a diványról és rágyújtás után újból elhelyezkedni rajta. Ez pedig nem kis dolog. Miután azonban ekkora megtiszteltetést nem lehetett visszautasítani: felállott, rágyújtott, majd nagyóvatosan megint elhelyezkedett a rokkant jószágon, amelyik megint felzokogott, de még fájdalmasabban, mint az előbb.

Kis szünet után a jegyző megszólalt:

— Hát a kis unokák?

— Köszönöm a szíves kérdését. Megvolnának, ha volnának. De nincs egy fia sem.

— Úgy tudtam, hogy asszony már a Julcsa.

— Nem asszony, csak menyasszony.

— A Tulipán-gyerek a vőlegénye?

— Nem, kéremalássan, hanem a Rózsa-gyerek

— Akkor bizonyosan a beiratkozás iránt érdeklődik?

— A világért sem. Különben a Rózsa-gyerek még nem kérte meg a lányomat, de azért mi olyan vőlegényfélének tekintjük, mert halhatatlan szereti a lányt. A leendő nász ugyan egy kicsit zavargós ember. Kicsilli a földet, amit Julcsa kap. De azért a Pista mindennap ott van nálunk.

Közben bejött a szobába a kisbíró. Valamit jelentett. Ezalatt az idő alatt Nagypál Mihály megilletődve gondolt arra, hogy a jegyző úr megemlékezett a hozzátartozóiról és hogy mindegyiket olyan csudamódon ismeri.

Mikor a kisbíró kiment, folytatták ott, ahol elhagyták.

— Az ám, mindennap nálunk van a Rózsa-gyerek. Az anyjukom rengeteget mérgeledik emiatt, mert aszongya, hogy egészen megzavarta a lányt, aki még dagasztani sem tud úgy, mint azelőtt. A tehenet meg úgy feji, hogy rossz nézni.

Amint ezeket elmondta, annyira belemelegedett a szónoklatba, hogy a jegyző elérkezettnek látta az időt a tárgyalás befejezésére.

— No, hát miért jött, barátom? — kérdezte, félbeszakítva az előadást.

— Az ebadó szempontjából. Mert úgy volt, hogy amikor összeírták a kutyákat, én másnapra kiirtottam az enyémet. Most meg kapom a tudósítást, hogy nyolcvan fillér ebadót róttak ki rám. Meg kell ezt nekem fizetni?

— Az a kérdés, hogy összeíraskor ott volt-é a kutya?

— Igaz, ami igaz: ott volt.

— Felírták?

— Fel.

— Akkor fizetni kell.

— De kéremszépen, másnap kiirtottam, mert nem volt az tisztességes kutya, hanem egy hitvány. piszok eb, amelyik mindig hajku rászta az aprójószágot. Mennyi kárt csinált az nekem?! Oszt még adót is fizessek utána?

— Bizony, hogy fizet.

— Meg lehet fellebbezni?

— Meg. Az alispán úrhoz.

— Akkor fellebbezek. Megíratom a panaszt aapidíjas úrral két pengőért, mert ő érti a törvényt, de a nyolcvan fillér ebadóból semmi sem lesz.

— Kár fellebbezni! Az alispán úr jóváhagyja a kivetést.

— Akkor továbbmék a miniszterhez. Két pengőért megíratom aapidíjas úrral a fellebbezést, de nem nyugszom addig, míg vissza nem vonatom. Ha majd a miniszter kezébe kerül az irás, belátja ő azt, hogy olyan kutya után, amelyik már nem ugat: nem lehet adót követelni.

Nagypál Mihály ekképpen tájékozódván az ebadó mibenlétéről és a kiirtott kutyával kapcsolatosan előállott helyzetről, elköszönt a jegyző úrtól. Megköszönte a felvilágosítást és a tanácsot.

A község háza folyosóján találkozott a leendő nássszal, aki annyira ellenzi a fia házasságát, mert kicsinyli a földet, amit a lány kap.

— Tán a Pista, meg a Julcsa iratkozása ügyében töredelmeskedtél? — kérdezte gúnyosan.

— Nagyobb dologról van itten szó!

— Miről?

— Arról, hogy fizessek-é ebadót olyan kutya után, amelyik már nem ugat?

Böszörményi Jenő.

*F. Homokgy András versei:**Alkonyodik . . .*

*Alkonyodik . . . a kis diákszobába
 Lopakodó léptekkel jön a csend.
 Lassú tik-takkal jár egy öreg óra
 A szobának fehérszínű falán.
 Az árnyak járnak halk találkozóra.
 Fejem fáradtan a karomra hajtom . . .
 A két szempillám ólmosan nehéz lesz,
 S már messze járok . . . túl az álomparton.*

*Meseszirmot dobálnak rám a fák
 S az álmok zengő tündérligetében
 Vesznek körül az ámitó csodák.*

*És lassan . . . míg a csodák földjén járok,
 Ölessé lesz az árnyék a falon
 S a félhomályban karra hajtott fejjel
 Fáradtan nyúlok el az asztalon.*

Születnek a mesék . . .

*Születnek a mesék.
 Lassan szitál az álompermeteg,
 Úgy szórom szét az álmom színes seregét
 A világba,
 Mint szappanbuborékot a gyermekek.
 Kis színes álomvillanások,
 Forró, lázas indulatok,
 Gigászi nekilendülések,
 Halálos visszazuhanások
 Szédítő forgatásban
 Olyan nagyon egyedül állok.
 Én indítok el minden indulást
 S az én szívemre zuhan vissza
 Minden halott álom.
 Fiala fejjel
 A halálos ősz énekese lettem
 S az élettipró végzetfergetegben
 Egyedül álló sziklaszál vagyok
 S bár tudom, hogy halottan tértek vissza,
 Azért mégis!
 Szálljatok mesék, szálljatok.*

Szilencium.

Rajzolta: Tóth László, I. é. hh.

Házzól-házra.

Vehetjük k. (kedves!) kötelességnek is, hogy akil egyszer pataki osztálytanárnak jelölnek ki mennyei és földi hatalmasságok, az időközönként meg-meglátogassa diákjait otthonukban, illetőleg ennek nevezett diáktanyáikon. A fentjelzett k.-t persze kevésbé szívélyes értelemben is lehet felfogni, különösen mikor az őszi szelek havas-esős fellegekkel köszöntenek a Hécére s a vizitáló tanár úr úgy érzi magát kalucsnijában a bábagödörvidéki diákszállások útjának végtelen latyakjában, mint teszem azt Romulus a bizonytalan teknőben a Palatium alatti mocsarakon. Ilyenkor a szegény tanár, mit tehelne egyebet, fordít egyet a köpönyegen (a sors kerekén úgysem fordíthat!) és imígyen okoskodik: Viszontag vehetjük privilegizált jogunknak is, hogy szeretett diákunkat molesztáljuk ilyen bagatell dolgokkal is, mint pl. hogy nem tartja-e a fogkefáját a mult heti gallerjai között, egy kis maradék — mert ilyen is van — szárazkenyér társaságában. És ez egyszerre lelkerőt kölcsönöz a cétusok vándorának s ilyen meg gondolással már nem jár tojástáncot a kalucsnijában, hanem oly biztosan halad benne, mint teszem azt Noé a szilárd bárkában a végtelen vizek felett, sőt mondhatnám szárnyal a híg ösvényeken, mint egykor Mercurius, bár e klasszikus hasonlat az „ángol kalidzs“ megszületésének előestéjén merő anakronizmus.

S a fáradtság megéri az árát. Reményei nem csalják meg. A fogkefe valóban a szekrény aljában, egy sereg harisnya tövében húzódik meg szerényen s a szíves kérdezősködésre, hogy vajjon e kefe érte-é már valaha is fogagnak rekeszét, Jani feneketlen nyuga-

lommal veti oda, hogy hiszen a mult vasárnap is használatba vette, holott alig három hete, hogy ez értelmetlen művelettel már egyszer megpróbálkozott.

Az esernyő a száguldó Aquilo egy fuvallatára még csak egyszer fordult bordázatával kifelé, máris Ferkéék tanyájára érkezik a tanár ur.

Vitorlát illetőleg ernyőjét bevonja és naivan kopog az ajtón. Harsány „Bujj be!“ kiáltás a válasz. Hát bebujik. Mintha pásztortűz ég őszi éjszakákon s a pástorok kapadohányt, vagy csordavadító kalapsírt égetnek a csibukban, Szántó maturandus úr úgy tűnik fel a vakító füstben. amint szájában a macskafarka pótlékkal a Réger fölött méházik abban a jámbor hitben, hogy ez „nagyos“, továbbá, hogy ő most a tudomány emlőit szijja. Ügylátszik, némi joga is van rá, hogy ezt higye, hiszen a Régerből felelt ő már egyszer meg lehetősén (elégs.), márpedig iskolában a tudományt osztályozzák. Viszont, hogy így „nagyos“, az már abból is kitészik, hogy a szoba két mendúrja előtt feltétlen tekintélye van; lám most is az első legyintésére hogy kitakarodtak a szomszédba! Mert ha Szántó úr egyszer netán tanulni méltóztatnék, akkor nem szabad őt zavarni olyan lényegtelen oktalankodásokkal, hogy tessék már segíteni, mennyi is az a „harmadrészének két és félszerese“, vagy hogy a tellus nak telli-é a genitívusa, vagy valami egyéb.

Miután azonban tanár úr nem Szántó úrra volt kíváncsi, hogy hány rendbéli nyakkendője lóg a szekrényajtója belső lapján, hanem a kis Ferke mendúrra, átbotolván hát egy sötét előszoba valami felismerhetetlen anyagú és alakú barrikádján, rányit a kisdiakok másik cellájára. Ferke valóban ott tölti a szilenciumot. Neki azonban elégsége lévén latinból (megjegyzendő, jobb jegyre ennél nem is aspirál, vagy conspirál, jaj, hátha respirál! de elvégre olyan mellékes!), nem kötelessége az ilyen ritkán előforduló szók pontos értelmezését tudni, tehát éppen torkaszakadtából figyelmezteti megszeppent pecúr kollégáját arra a harminc fillér adósságára, amely egy mértani rajza elkészítésének fejében neki kifogásolhatatlan jussa. A fogkefeje meg a fehérneműje egyébként neki rendben van, csak az a baj, hogy édesanyja azt írta, hogy apa már igen beteg s hogy jó volna, ha vasárnapra hazaengednék őt az iskolából látogatóba. De ha el is engedi igazgató úr, nem mehet haza, mert ez itt ni, a Peti nem adja meg neki a harminc fillért, ő pedig nem tud már megint újabb rajzot készíteni valakinek, részint mert tetszik tudni tanár úr, nem igen akad munka, nincs pénzük a fiúknak, mióta megnyílt a mozi, részint idő sincs rá; a latint is csak meg kell tanulni, arra pedig sok idő kell egy ilyen bodrogközi kis legénynek, mert hát otthon se hallotta soha, de meg itt se hallja soha a nagyoktól ezt a nehéz latin szót. Jaj, de sírnivaló is a kis mendúr sorsa.

Bezzeg szemben, a másik portán annál gyöngyebb az élet. Ott a lámpában nem tizenhatos, hanem huszonötös körte ég, s a fogkefe mellett, Uram bocsá', odolos üveg áll. Itt nagy diákok laknak. Ezeknek csak öt nyakkendőjük van, a többinek az árán a szobájukat tették lakályosabbá. Az ágyak fölött kékpapír; félhold és csillagalak-

ban pedig szép levelezőlapok. Lenyalt hajú ifjú hajol egy piruló, kezében virágcsokrot tartó leányzó fölé; színes fotográfia. Vagy: „Szeretlek“ felírású vásári lev. lap (szemüveges bácsi pingálja enyves pemzlivel a kivánt szót és színes üveggörrel leönti. Jaj, be szép!) Itt a könyvállványt tekintti meg a tanár úr. Iskolakönyvek, füzetek. Hát a többi? Itt vannak az asztalon, kérem szépen, éppen tanulok belőlük. No de az olvasmányaid, a kedvenc regényed, a költőid, a pályamunkáid forrásai? Hát, kérem szépen, nem érek én rá ilyesmire. Én jól tanulok, kell, hogy jól tanuljak, mert szegény fiú vagyok. Azt gondolom, ha én elvégzem pontosan a leckéimet, tölem senki ennél többet nem kívánhat. Node, ha pl. irodalomtörténettel foglalkozol leckeszerűen, akkor csak kell, hogy olvasd is az irodalmat! Tetszik tudni tanár úr kérem, vannak szemelvények a tankönyvben is. Nemcsak Balassitól, vagy Adyától, hanem a mai íróktól, pl. Sajó Sándortól is. Alászolgája. No szervusz, tanulj fiam...

Künn még zuhog az eső. Pedig még egész a Hustácig vannak diáktanyák. A tanári gárdákat egyelőre kihagyja a tanár úr. Olyan nagy a sár. Majd ha szebb idő lesz. A Czeizler boltja táján át kell repülnie egy zúgó patakon. Hopp, egy ugrás! Jaj, az egyik kalucsni elsüllyedt és odaát maradt a sáros-patak túlsó partján! Most már igazán nem lehet tovább mennie, elmélkedik a tanár úr féllábon, mint a gólyamadár. No, majd holnap folytatjuk.

Szathmáry Lajos.

„Idegen“ földön.

(Uti töredék.)

Az ember életében, mi a legtovább megmarad: az az emlék. Ez az, ami színessé, kedvessé teszi még az öreg kor téli világát is. Egy ifjú emléktöredéket írok le itt, mely el fog kísérni a haladó éveket kedvessé téve, a sír nyugalmas pihenéséhez...

Asztalom mellett ülve, kitékintek az őszi világ tél közeledtét jelző levélhullására s — lassú levélhullás-emléket hoz elém, egy nyári nap élő emlékét, — Krasznahorka... Rozsnyó... Sztracsenó... Dobsina...

Borongós időben indultunk... Körülöttem a Kis-Magyarország, — ahogy régen Gömör vármegyét nevezték, — minden szépsége. Utunk első terve Krasznahorka „büszke vára“ megtekintése volt. Elmélyedve ültem a varázslatos szépsége mellett elrohanó autóban. — Krasznahorka — Jókai... Lócsei fehér asszony... Andrássy, — mind, mind egyszerre toltak emlékembe. Mily csodálatos, szép volt Krasznahorka vára. Mikor a messzeségből kiemelkedni láttam, mint egy pontot az ég közepébe rajzolva, háttérben a zöldelő erdőóriásokkal, egybeolvadva az ég borongós kékjével, valami csodálatos mély hatást tett rám. Azontúl le nem vettem szemem a mindinkább közelebb jövő várról. Most már ki tudom venni minden tornyát... látom a kerek szobát..., ott van a templom..., az ablakokat is látni már...

S mikor köveit tapostam már, mintha csak e cseh felírást viselő várban ősapáink lelkét éreztem volna, mintha csak hallanám a kuruc vezényszavak pattogását, mintha csak éreztem volna a kuruc kapitányok borgőzös lehelletét... s mintha csak... felém szállt volna Andrássyné szegfűs kertjének illata. — De szép volt, de szép volt. — S bennem, az ott kóborló magyar diákban dobbant a lélek „akarni“ a — *legyen* miatt.

A reggel belenyúlt a délbe, mire végigfutottunk az egész épületen. A Franciska-múzeum, ahol milliókat érő kincsek vannak felhalmozva; a jótekonyságáról híres Andrássy Franciska minden ruhadarabja, értéktárgya, gyermekkorától mit csak viselt, mihez csak hozzá ért, hirdetve Manó gróf nagy szeretetét felesége iránt; — a lakosztály, hol ősegyszerűségben pompázik minden. Butorok, ágyuk — szakállások, fegyverek, — a kis ágyu is az Andrássy fiúk emlékét viselve; a régiségek; a templom, hol Serédy Zsófia nyugszik üveg koporsóban, hirdetve az anyai szeretet erejét felemelt karjával. Tényleg tartja még most is, az enyészet nagyon beleharapott, de a körmei, kezén a bőr s szemei megvannak még.

Megnéztük Andrássy Manó és felesége Franciska mauzóleumát. Fejedelmi mauzóleum. Európában ehhez hasonló csak kettő van. Egy Angliában, egy Törökországban. Milliókat érő márványai a világ minden részéből van összehordva. Kupolája velencei mozaikkal van kirakva. Az arany csillogása miatt a szem alig tud hozzászokni a szépséghez. Amit egy ember el tud képzelni, szépet, nagyszerűt, fenségest, pompát, mind meg lehet találni. Áhítatos csendben gyönyörködöttünk e fejedelmi sirboltban. — Rozsnó... főterén ott van a ledöntött Kossuth-szobor talpazata, — üresen, — de a név még mindig benne ragyog. Leveszem kalapom a néma csonka szobor előtt.

Kocsink szebbnél szebb tájakon robot Dobsina felé. A hegyek csodálatos fenyvesei, a völgyek falvai egymás után maradnak el, míg itt-ott feltűnik egy-egy cseh katona alakja, amott egy tót viselet...

A völgyek pázsitján gulya kolompol, a hegy szikláin kecskék legelésznek, az út mellett báránycsordák csilingelnek s ijedten néznek kocsinkra. Szepesség, — közeledünk Dobsina felé. Magát a várost már elhagytuk, mikor elérjük a legszebb völgyet, Sztracénót a sziklakapuvá. Hatalmas szikla áll az út közepén, benne egy akkora rés, min egy kocsni éppen átmehet. Keresztüljutva, megállunk egy percre, hogy gyönyörködjünk és egy pár szál virágot tépjünk az út szélén kanyargó patak színes partjáról. S a szűk völgyben egyszerre csak felcsendül egy tót nóta, harmonikán kísérvé, — vasárnap volt — s megjelenik egy csoport tót ifjúság nótázva. Eltűntek már a kapun, de énekük még visszhangzik. Így még teljesebb a völgy, szebb a vidék... összeolvad az élet és a természet...

Dobsina, — a jégbarlang. Mikor a lépcsőkön lementem s megláttam a villanyfényben csillogó zuzmarát és jeges csarnokát, a szépségtől vidám szavam — megfagyott. Kabátomba burkolózva, csillogó szemmel néztem körül, jég... jég... csillogó jég, a föld alatt a nyár melegében még keményebbre fagyva. Némaságból s áhítatos

csodálkozásomból a cseh vezető cseh szava zavart fel. — Egy sóhaj, mit elnyomtam. Ez nem magyar már, pedig azok az évszázados rétegződések legnagyobb bizonyosságai magyar voltának. Nincs, ki megkérdezze ezeket, nincs, ki tanuúl hívná e jégrétegződést, pedig minden rétegződés egy-egy magyar évet hirdet . . . Talán mióta nem magyar szó az első itt, a barlang is abbahagyta képződését, nehogy bizonyosságul hívják egykor.

Látni kell ezt, . . . toll le nem tudja írni szépségét . . .

Kis terem . . . Oszlopképződmény . . . Nagy terem . . . itt korszolyáznak . . . Rózsáskert . . . Kápolna . . . Karácsonyfa . . . Függöny . . . Pokol . . . mind-mind külön szépség, a 300 méteres mély jégbirodalom évezredes képződményei.

Elmúlt, . . . elmúlt a nyár is, s marad egy szép, egy kedves emlék.

Áldott legyen az Úr, ki lépésem vitte s áldottak, kik az Úr eszközei.

Stephán László.

Tarka, nyári jegyzetek.

Húsz pengő. Porosan, fáradtan érek a Kiskert uccába. Kirán dulásról jövök. Az akácos úton két ember álldogál, előttük kerek asztalka, egyik lába hiányzik. Úgy hiszem, régiség. — Hozzájuk érek. Az egyik férfi előre köszön, régi ismerősöm . . . — Jó, hogy jössz. Bemutat. Pesti régiségkereskedő a másik. Megkérnek, várjak pár percig, míg jön az eladó. — Elmondják, asztalkát vettek húsz pengőért; két darab tíz pengőssel fizették ki s most a néni elment a szomszédba megkérdezni, hogy jó-e az a két tízpengős, amellyel neki fizettek. Régi ismerősöm elég nyugodt, de a pesti kereskedő nagyon indulatos, amiért csalást tételeznek fel róla. Erről magyarul éppen, mikor jön a néni. Mikor meglát, nagyon örül:

— Nézze meg mán kedves tiszteletes úr maga is, hogy jó-e ez a pénz?

Megnézem.

— Jó bizony, bár nekem lenne belőle vagy ezer darab.

— Hála Istennek, a szomszédba is aszonták, hogy jó . . .

A néni teljesen megnyugszik. Kezelünk. A kereskedők vállukra kapják az asztalkát . . . elindulnak. A pesti még mindig méltatlankodik . . . Hozzámegek:

— Ne bánja kedves uram, ha kételkedik a néni, mert megvan rá az oka . . . oly sokszor becsapták már a pénzzel . . . Azon meg, hogy a tízpengősben kételkedik? . . . Igazán nem csodálkozni való, hiszen oly kevés tízpengős fordul meg egy szegény özvegy kezén.

Istenem, de kevés!

*

Az urak. Istentisztelet után egyházunk fiataljai össze szoktak gyűlni az ifjúsági egyleti teremben. Ujságokat nézegetnek; könyveket

vesznek ki a könyvtárból; egyik-másik a harmonium mellé ül; a sarokban billiárdasztal áll, ott billiárdoznak. Vidáman megy az idő. Én egy földmives fiúval, volt iskolatársammal beszélgetek a templombajárásról. Ez egyik főprobléma gyülekezetünk életében, mert a félvárosi emberek közül kevesen vesznek részt az istentiszteleten... Sok mindent mond Józsi, de egy vádja nagyon a szívemre vágott:

— Jól van Miklós, jól van... Mi szívesen járunk, de mért nem jönnek az urak? Azoknak nem kell a vallás? Pedig azok többet tanultak... ha jó volna a vallás, biztosan vallásosak lennének!

Józsi ezt csak említette, mert ő, dacára e véleményének, szorgalmas templomjáró és bibliaolvasó: de hány, meg hány olyan Józsi van, aki az urak példáját követve, szintén nem jó egyháztag.

Ha tudnák, mi y szegények az ily vallástalan urak!

*

Jó a templom!... Tavaly, a vakáció végefelé történt... Lelkesen zengett az ének s messze túlszárnyalta a beteghangú roz-zant orgonát, mikor fényes katonai egyenruhában, csinos főhadnagy lépett be templomunkba. Régi ismerősöm, kedves, jó fiú, új főhadnagy... Pár nappal előbb olvastam a kinevezését is. Semmi kétség: első dolga az Isten háza. Igazán hű maradt önmagához. Egy fiú, akiben nem csalódtam. Családja is jött... Az első padba ültek. Nagyon örültem...

Istentisztelet után beszélni akartam vele. Nem tudtam hozzáfélni, gratulációkat fogadott. Sok lány volt ott, nagyon leköttették. — Nem baj, majd a jövő vasárnap beszélgetem ki magamat.

Vártam rá a még hátralévő vasárnapjaimon. Fürkésztem a padokat, hátha ott lesz, de nem találtam sem őt, sem hozzátartozóit.

Idei vakációmkor is kerestem őket a kopott padok között: most sem leltem, bár községünkben van a szolgálati helye.

Úgy látszik, ama bizonyos vasárnapon nem hálaadásért jött templomba. Dehát akkor miért? Miért?!

Nem szomorkodom, nem töprengek révedezve... Örülök, mert templomunkat elég jónak tartják ahhoz, hogy sokan vegyenek tudomást még arról is, hogy egy gyülekezethez tartozó fiú már végzett és: főhadnagy...

*

Tányérsapkások. Gyakran járok egy könyvkereskedésbe. Tartalékos tiszt, harcteret járt, megsebesített magyarzsídó a tulajdonos. Olyan magyar, amilyent sokat szeretnék. — Egy szép júliusi délelőttön a napilapokat nézegetem Ugyan mi hír is vagyon a nagyvilágban? Úgy belemerültem az olvasgatásba, hogy észre sem vettem, mikor jött be két fiatal tányérsapkás diák. Így sem ügyeltem volna rájuk, ha a hangjuk nem lett volna hányivetí, göggel telt. Csak úgy félvállról bökdösték a szavakat.

Nem vagyok indulatos ember, mégis dolgot adott indulataim megfélekezése. Nem szóltam nekik semmit, csak szánakozó mosollyal mértem végig izgágáskodó, öntelt úrmagukat.

Mikor elmentek, a kereskedő megszólalt:

— Tudja, kik ezek a fiatalemberek? Most érettségiztek, éppen hogy átsúsztak, mégis azt hiszik, övük az egész világ. Látja, tányérsapkát viselnek, pedig talán még meg sem illeli őket . . . Mit szól a tányérsapkához? Jobbak azóta a diákok? Többet tanulnak? Vajjon régebben nem voltak becsületes, szegény, de jó diákok!? — Kérem ezeknek itt nincs más céljuk, mint a tányérsapka . . . de ezzel aztán vége a szerénységüknek is. Nem tudom a tanulásban mennyire viszi őket előbbre, de higgye el, régen is voltak jó, becsületes diákok!

Hát ebben igaza van. Voltak . . .

*

Az élet. Még Sárospatakon hallottam a hírt, hogy a t—i k. gimnáziumnál a tanári karban nagy áthelyezések folynak, többek közt, volt számtan és fizika tanáromat is visszahelyezik V-ről, ahol eddig tanított. Jól esett a hír. Nagyon szerettem ezt a tanárt. Mint fiatal, akkor végzett, lelkesedő ember jött hozzánk s nagy tárgy szeretete bennünket is magával ragadt. Osztályunk külön órákra járt fel, — fizikai olvasótermet rendeztünk be s bár tanárunk modorát különösnek, s őt magát teljes egészében különcnek tartottuk — szerettük.

Alig vártam a találkozást.

Először egy könyvkereskedésben pillantottam meg. Fejtartása a régi. csak arca lett sovány. Bemutatkozom. Nevemet nem tudta, de az arcomra emlékezett. Beszélgetésbe kezdtünk a régi, együtt töltött időről.

Beszélgetés közben felvettem a kérdést: ez éven is megtartja azokat a kedves különórákat, fizikai gyakorlatokat, meg a többit?

Kissé kesernyésen rázta meg bozontos fejét: Nem!

— Miért?!

— Mások a diákok. Jobban agyonnyomorítják őket. Nincs annyi idejük. No meg — egyszerűen a diákok is mások, meg én is . . .

Meglepődve néztem rá. Arcomra kitükrözőtt a csalódás fénye:

— Hat év alatt ekkora változás!

— Az élet fiam! . . . Az élet!

*

Egy név-kálvinista. Kanyargós dűlőúton megyek. Az út mellett fák, bokrok, véges végig zöld lombfal. Egy helyütt kettéágazik az út s az elágazás szögében kerekeskút mélyül. Egy ember vizet merít. Megismerem, D. Mihály bácsi. Köszöntöm.

— Jó napot, aztán hova? — viszonozza.

Szóra szó, beszédbe elegyedünk. Időjárás, természetvilág, a falu ügyes-bajos dolgai. A magam dolgát is kérdi:

— Aztán hányadik oskolát is végzed?

— Az utolsó esztendőre megyek.

— No akkor má' mögtunnád mondani, ki vót a Jézus öreg-apja?

— Fogantaték Szentlélektől, születék szűz Máriától.

— Aztán ezt elhiszed? — s megcsóválja a fejét. Nem más annak az apja öcsém, mint Zakariás.

— De hisz az Keresztelő Jánosé! Jó lenne, ha D. bácsi olvasná egy kicsit a bibliát.

Legyint

— De úgy-e, Jézus zsidó vót!

— Igen. Betlehemben született.

— Nahát, zsidónak csak nem hiszünk! Igaz e?

— Nem igaz! Jézus minden ember számára született . . . s nézze éppen a zsidók nem hisznek benne. Tudja, egy próféta sem kedves a maga hazájában. Az Isten fiát nem fogadta be az a nép, amelyből született. Akik nem zsidók, azok hisznek benne . . . De ha már ez egyszer D. bácsi nem hisz a zsidónak, mért nem hisz a keresztyéneknek, mért nem hisz a saját papjának?

Szorongott:

— Maj' még beszélgetünk errű. Most sietős a dógom

— Holnap találkozunk, addig odaadom a bibliámat, olvasgassa el belőle a Jézus születését.

Büszkén szegi meg a nyakát:

— Van nekem is, hisz kálomista vagyok!

Szegény, szegény ember, de nem tudja, milyen az igazi kálvinista.

Martin Miklós.

Irodalom. — Művészet.

A theologia műsoros estje.

Theologiánk ifjúsága dec. 6-án Horthy Miklós kormányzó úr névünnepével kapcsolatban műsoros estélyt rendezett.

Az estélyt a sárospataki Kamarazenekar Erkel: Hunyadi László nyitányával kezdte meg. Az élvezetes zenekari szám után Dr. Vasady Béla theol. igazgató Horthy Miklós kormányzó úr Őfőméltóságáról emlékezett meg, mint a legnagyobb magyar providenciális férfiúról, A mély gondolatokban gazdag beszéd nagy hatást keltett, mert ismét megéreztük és megláttuk benne a Vasady Béla igazgató úr kincseket magában rejtő, feltárult lelkét. A beszéd végén a közönség melegen ünnepelte a Kormányzó urat. Majd a Főiskolai Kórus énekelte a Hiszekegy-et. — Nagy örömben dobbantak meg a szívek és lelkesedéssel zúgott fel a taps, midőn Áprily Lajos, a kiváló költő lépett a színpadra. Felolvasott költeményeiben mély gondolat és csodás muzsika olvadt össze a forma és gondolat művészi harmóniájában. Költeményeiből és személyéből kiáradó varázsával magához kötötte a lelkeket. A közönség lelkes tapssal honorálta az illusztris poétát. Reméljük, hogy nemsokára újra körünkben üdvözölhetjük őt. Áprily Lajos után Szabó Ilonka a Zeneművészeti Főiskola növendékének énekszóloja következett. Az ifjú művésznő mély átérzéssel és nagy precizitással énekelte. Szép, tiszta csengésű hangjával, művészi

előadásával annyira belopta magát a közönség tetszésébe, hogy színni nem akaró tapsal hívta újra és újra a függöny elé az egyszerre kedvencévé vált ifjú művésznőt. — Böszörményi Jenő lépett ezután az előadó asztalhoz. Kedves közvetlenségével, nagyszerű előadói készségével és felolvasott két novellájából kicsendülő finom humorával örömet és mosolyt támasztott a szivekben és az arcokon. A feléje áradó szeretetet és tetszést ő is bizonyára megérezte. Az estély egyik kedves és szép pontja Szabó Ernő ének és zenetanár hegedűszólója volt. Művészi játékát már ismertük, de ezen az estén mintha még művészbibb lett volna: technika, finomság, erő és tehetség jellemzi játékát. Zongorán úgy őt, mint az énekművésznőt Szabó Ernőné úrnő kísérte, nagy rutinnal, művészi kézzel és lélekkel. Sok tapsal köszönte meg művészi játékát a közönség. Majd ismét a Fő iskolai Kórus énekelt precíz készültséggel és arravalósággal. Végül Zilahy Lajos „Előkelő utas“ c. vígjátéka zárta be az estélyt. A szereplők mindannyian megérdemelték azt a sok tapsot, amit pompás játékuk váltott ki. Különösen ki kell emelni Trócsányi Lilla nagyszerű alakítását és Salacz Éva kedves játékát. Mindkettőjük művészi hajlama mutatta meg magát. Nem lehet megemlítés nélkül hagyni Fodor Lajos nevét sem, aki mindvégig vezette és növelte a darab sikerét. Az öreg, ravasz, jó humorú falusi gazda szerepét nagy rátermettséggel és nagy természetességgel alakította. Játéka csöppet sem volt erőltetett, sőt a lehető legtermészetesebb. A többi szereplők is mind külön-külön dicséretet érdemelnek. — Kedves, szép emlékekkel lett ismét gazdagabb a sárospataki közönség. Szivek dobbantak össze hazafiúi érzésben és tiszta művészetben. A magas nivójú műsoros estély 11 órakor ért véget. S. I.

A Kórus Putnokon.

Az őszben tavaszi hangulatot hozott nov. 15. A putnoki ref. ifjúság kedves meghívásának tett eleget a Kórus — s utazott, hogy a dal szárnyán összeölelkezzen a két ifjúság, — a két Végvár — s ott a határszélen hirdesse az örök ifjú szivek nyugati kulturával átítatott magyar Életet és előre haladását. Vittük a dalt, — vittük a Főiskola küldeményét, az Igét.

Szíves, kedves szeretettel fogadtak minket. Juhász. László esperes úr, Németh Károly hitoktató lelkész úr, Horkay László és Szabó Lajos s.-lelkészek közvetlen szíves alakja s az egész putnoki közönség, vendéglátó házigazdánk nagy-nagy szeretete köszöntött minket.

S mi e szeretetért adtuk, amit vittünk, az Igét és a dalt.

A 15-iki esti vallásos estélyen Hubay Lajos szenicr hirdette az Igét, lelkének ifjú tüzevel; Némethné Csiky Anna bájos, sok-sok kedvességgel előadott szavalata, Samu István hh. mély megindulást keltő szavalata s a Kórus, három ízbeni szereplése tette kedvessé, felejthetetlené értékesé az estét. A közönség mintha érezte volna mit viszünk, zsúfolásig megtöltötte a templomot, várva, figyelve felénk.

Nov. 10. d. e. a Kórus szép éneke után Samu István hh. hirdette a Főiskolának Ige üzenetét, délután Horkay Barna.

Ottlétük fénypontja az esti ünnepély volt. Ott láttuk Putnok egész társadalmát, szinte érezni lehetett, hogy a dal még a felekezeti különbséget is el tudja oszlatni s a szívek dobbanása közös zsoldtá zengett. Juhász László esperes úr a szeretet összefogó erejét hirdető bevezető beszéde után a Kórus Szabolcska—Révfy: Grand Caffé-ban c darabjával nyitotta meg az estét. Kedves tetszés volt jutalmunk.

Vasady Béla professzor úr előadása fényt derített az egész estére. A Kórus újbóli szereplése után még fokozta a sikert Técsy Béla hh. kedves, mély szavalata. Kedvessé és bájossá tette az egész műsort Bethlen G.-E., Lorántffy Zs. E. és a Piöse tagjaiból alakult vegyeskar szereplése, majd Samu István hh. énekszólója, Horkay Barna kórusatyja kíséretével gyönyörködtette és ragadta tapsra a közönséget. Újra a Kórus jött elő, mindig erősebb és erősebb tetszést váltva ki; utánna Kalmár Lajos hh. szép, kidolgozott szavalata. Az est érdekessége a Bethlen G., Lorántffy Zs.-E. és a Kórus vegyeskarának szereplése volt Befejezésül újra a Kórus énekelt, belevésva a szívekbe még erősebben otlétünket. És hogy még erősebben tart-suk meg emlékezetünkben a szíves vendéglátást egy-két magyar tánc-cal zártuk be a két napos kirándulást

Sikeres szereplésünkért kedves tanárunknak, Szabó Ernőnek kell köszönettel adóznunk. Ő volt, ki fáradhatatlan türelemmel vitt és vezetett minket.

Itthon vagyunk már, de lelkünk, szívünk magunkkal hozta a putnoki közönség szeretetét, kedves szívesességét, magunkkal Juhász László esperes úr és Németh Károly hitoktató lelkész úr fáradhatatlan, nemes és az ott létünket bearanyozó — szeretetet.

Konferens.

Hirek.

Kedves Olvasóinknak szívből kívánunk Istentől áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új évet!

Kitüntetés. A Kormányzó úr Öfömméltósága Dókus Ernőt, egy házkerületünk főgondnokát, az egyetemes konvent és a zsinat világi elnökét az I. osztályú magyar érdemkeresztel tüntette ki. Áldozatos, mindig nagy hűséggel végzett munkája legmagasabb helyről való elismerésének mi is teljes szívvel örülünk.

Uj doktor. Horkay László sárospataki s.-lelkészt, Közlönyünk volt felelős szerkesztőjét a debreceni Tisza István tud. egyetemen summa cum laude avatták a bölcsészeti doktorává. Gratulálunk.

Tanári est a sárospataki ref. tanítóképző-intézetben. November 22-én Kovács Dezső tanítóképző-intézeti igazgató meghívására a sárospataki ref. tanárok család-

tagjaikkal együtt megjelentek a tanítóképző intézetben és egy felejtethetetlenül kedves töltőt-tek el, amelynek sikeréhez Kovács Dezső tanítóképezdei igazgató zongorajátékával, Szabó Ernő főiskolai ének és zenetanár művészi hegedűszámmal (kísérte a felesége), Klacsó Béla polg. iskolai igazgató ismert kiváló értékű zongorajátékával, dr. Rác Lajos ny. theol. tanár pedig közérdekű felolvasással járult hozzá. A mindvégig jó hangulattal bearányozott, szépen megrendezett estély beszédes biznysága volt az intézetek között fennálló testvéries együttérzésnek.

A 234. sz. II. Rákóczy Ferenc cserkészcsapat a Magyarország pályázatán, mozgótábori naplójával, második díjként egy lőfegyvert nyert. *Dapsy Vilmos* pedig könyvtalomban részesült.

A sárospataki ref. egyház kebelében működő egyesületek nov. 29-én Wolf József: Luther c. történelmi drámájának, Luther ifjúságát bemutató első négy felvonását adták elő. A nehéz, verses darab végig lekötötte az érdeklődést, ami a szereplők ügyességét is dicséri. A szépen működő K. I. E. itt is tanújelét adta életképességének. Testvéri együttérzéssel további jó munkát kívánunk. A darab főrendezője Szathmáry Lajos gimn. tanár volt.

A theol. által rendezett dec. 6-i műsoros esten felülfizettek: farkasfalvi Farkas Géza 50 P; dr. Révész Kálmán, Kazinczy Gábor 20—20 P; Ujváry Dezső 18 P; id. Csajka Endre, Harsányi Gyula, dr. László Bertalan, Janka Károly, Marton János, dr. Mátyás Ernő, dr. Trócsányi József dr. Vasady Béla 10—10 P; Boros Adolf 6

P; Dezső Sándor, Elekes Imre, Miskey István, Phillipp Kurt 5—5 P; Padrah Sándor 4 P; Jakab A., dr. Rác Lajos 3—3 P; Boda Béla, Szilágyi Benő 2—2 P. Doboz István 1·50 P; Koncz Ferenc, Mészáros Bálint, Neumann Mór 1—1 P; — A felülfizetésért ezuton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Új helyettes-tanárul a tanítóképző intézet igazgató-tanácsa Egei Antal választotta meg a természetrajz—kémiai tanszékre.

Dr. Dóczi Imre alapítványa. Dr. Dóczi Imre az ő nevét viselő alapítványra 2000 P összeget hagyományozott. A nagy pedagógus, volt pataki diák, nem feledkezett meg az Alma Materről. Példája és tette maradandó: szívéünkben alakja még nagyobbra nőtt.

Látogatás. November 29-én a Középiskolai Missziói Bizottság képviselőitében Főnyad I. Dezső és Bede Gyula látogatták meg a tanítóképzőt. A Soli Deo Glória Szövetség országos főiskolai titkára, Kiss Sándor ugyanaznap este tartott előadást a képző rajztermében „A tanító, mint nagyhatalom” címen. Az érdekes előadást nagy érdeklődés kísérte.

Adomány. A Theol. Akadémia III. évfolyama, tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre, lemondott az alapvizsga utáni társasvacsora megtartásáról és személyenként 1·50 P-t, összesen 20 pengőt adományozott Sárospatak szegény gyermekeinek elruházására. Adományukat eljuttatták Nagyt. Forgács Gyula lelkész úrhoz. Adja Isten, hogy nemes tettük követésre találjon.

— **Az elekcio** f. hó 19-én d. u. 2 órakor lesz. Az elekcio verset Halász Károly IV. é. hh. írja.

Csinos, fekete vászonkötésben, 64 oldalas terjedelemben jelent meg Incze Gábor pápai h. teológiai tanár szerkesztésében és kiadásában 30 esketési beszéd: *Esketési beszédek* címen. A kötetet nagyobb egyházi lapjaink elismeréssel fogadták és méltatásukban kimutatták annak nagy gyakorlati hasznosságát. A kötetet mi is áttanulmányoztuk és eredményként, a nagy ügyességgel megválogatott beszédek tartalmazó kötetre jó lelkiismerettel hívjuk fel nemcsak lelkész, de minden református olvasónk figyelmét. Az egészvá szonba kötött könyv ára 3.— P. Megrendelhető Incze Gábor h. teológiai tanár, Pápa.

Nyugtázás. Köszönettel nyugtázuk a következő előfizetéseket: dr. Kun Zoltán (Sp) 20 pengő, Mezőssy László (Zalkod), Molnár Gyula (Sajóhely) 8—8 P, dr. Rácz Lajos (Sp) 6 P, Bertók Béla (Munkács), Thuróczy Endre (Jósvafő), Bencze Tamás (Rákosliget), Pédery Ica (Mezőcsát), Okruczky Tamás (Bp), dr. Panka Károly (Bp), dr. Terhes Tivadar (Bp), Tóth Elek (Sajóhely), Boros József (Szolnok), Balogh Samu (Tállya), dr. Szabó Imre (Bp), Padrah Sándor (Sp), Búza László (Szeged), dr. Révész Kálmán (Miskolc), Rácz Ilonka (Bp) 5—5 P, Molnár Béla (Ujlőrincfalva), dr. Magyary Lajos (Czegléd), Kiss Irénke (Sp), Elek József (Sajóbáony), Könczöl Esz tike (Kocs), Szinnyey Boriska és Viktória (Sp), Darányi Lajos (Sp),

dr. Okruczky Árpád (Bp), Kádár József (Telkibánya), Zsiros József (Hernádszentandrás), Dudás Béla (Szeged), Fonciére Ált. Biztósító-Intézet (Miskolc), Kósa Szabó Pál (Mád), Ujj Lajos (Felsőkazmárk), Sipos József (Turistvándi), Bényei Gyula (Debrecen), Emődy László (Sajóhely), Igaz József (Bodroghalász), dr. Nagy Béla (Bp), dr. Phillip Ernő (Bp), Jánossy Juliska (Sp), Ecsedy Lajos (Sp), Gulyás József (Sp), Kocsis József (Sonkád), Kérészy István (Tiszanána), Hallgathó Sándor (Sp), Szilágyi Benő (Sp), Pósa Péter (Cserépfalu), Baksy István (Sp), Erőss János (Nyíregyháza), dr. Kiss Sándor (Sp), Kovács Bertalan (Vily), Jakab Pál (Felsőcece), dr. Szűcs Lajos (Bp), Miskey István (Sp), Katona Géza (Sp), Bernáth István (Viss), Rácz Endre (O. id), dr. Farkas László (Jászkarajenő), dr. Barabás Aurél (Pesterzsébet), Hőrcsik Lajos (Vilmány) 4—4 P, Makó Dezső (Erdőbénye) 3 P, Varga János (Nagyrosvágy) 2 50 P, B. Nagy Lajos (Szikszó), Németh Imre (Mucsony), dr. Fisch Ignác (Sp), Demeter József (Bp), Hazay Béla (Sp), özv. Maller Sándorné (Sp), Kovács Béla (Füzérradvány), Szilágyi László (Gönc), Tóth Kálmán (Komjáti) 2—2 P, Szekerkey Icuka 1 P — A kiadóhivatali főnökség szeretettel felkéri mindazokat, akik a lapot nem kapják rendszeren (pl. nem kaptak meg minden számot), hogy ezt egy levelezőlapon szíveskedjenek tudatni.

Kiadja: a főiskolai Ifjusági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Tóth Lajos III. é. hh.

Czeisler Izidor
divatáruháza
Sárospatak
(a Kossuth Lajos-utcán)

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermek-
harisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők,
katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kö-
töttáruk, illatszer, pipere, férfi- és női
fehérműk.

Hirdessen

e lapban!!

Kitüntelve Budapesten 1920-ban.

Koncz Ferenc
angol és francia cipész
Sárospatak,
(a református templomközben)

Megrendelésre készít elsőrendű
férfi és női cipőket, csizmákat,
varrott és szegezett talppal a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vitelig, melyekből állandó raktára
is van, csakis elsőrendű anyagból,
szolid árak mellett. Javítások gyor-
san és gondosan eszközöltetnek.

MOLNÁR
JÓZSEF

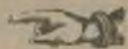
ÚRI ÉS NŐI
FODRÁSZ
SÁROSPATAK

(Rákóczi uccán, a ref.
egyház épületében.)

Pontos kiszolgálás

Diákság részére
kedvezményes árak.

Legszebb ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:

„Time Is Money“

(Az idő pénz.)

FONTOS Önnek, hogy tudja a pontos időt?

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, valódi ezüst evőkészletek kedvező részletfizetési feltételek mellett kaphatók.

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak.

Vidékre választékot készséggel küldök!!

Varrógépek és eredeti Steyer Vaferrád kerékpárok gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák

legpontosabban eszközöletnek

Dobozy István

Sárospatak,

☞ a Patikaközben. ☞

a diákság felkarolt borbély és fodrászmesterének modern műtermében.

40 év óta áll fenn

id. Szepessy István

sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legkedveltebb péküzlete,

Minden nap friss

péksütemények,

fehér és barna kenyerek.

Nyomatott a ref. főiskola könyvnyomdájában Sárospatakon.